

tage Beslutning i denne Sag, kan jeg ikke afgjøre; men det synes ikke umuligt, at det kan have været Tilfældet. Det er, som sagt, den eneste Grund, jeg kan see til det Hastværk, som man dengang havde. Den Contract, som dengang blev sluttet om Leveringen af Maskinen til Pantserflibet Nr. 53, forekommer mig at være et af de besynderligste Actstykker, jeg nylig har seet. I Fabrikkerne Burmeister & Wains Tilbud stod der nemlig, at de vilde levere en Maskine, hvorved de garanterede en Kraftudvikling af mindst 1,750 Hestes Kraft efter Indicator. Men i Contracten kom kun til at staae, at de vilde arbejde hen til, at der kunde opnaaes en Kraft af 1,750 Heste, og der staaer endvidere, at dersom det skulde vise sig ved en Prøve, at Maskinen ikke opnaaede en saadan Kraftudvikling, saa vilde de lide et Afdrag af 50 Rb. for hver Hests Kraft, der manglede, indtil den kun gav 1,448. Nu stiller det sig, saa besynderligt, at disse 50 Rb. for hver Hests Kraft, der manglede, multipliceret med de 300 Hestes Kraft, der ligger imellem 1,448 og 1,750, netop give de 15,000 Rb., som Fabrikkerne betingede sig som Tillæg til den Priis, de forlangte efter det første Tilbud. Saaledes er det klart, at de ikke vilde lide noget som helst Tab ved at levere en ringere Maskine end den, de sidst havde tilbudt. Endvidere staaer der i Contracten, at dersom Maskinen ikke udviklede en Kraft af 1,448 Heste, vilde de enten tage Maskinen tilbage eller betale en Sum af 30,000 Rb. Hvad det første Tilfælde angaaer, at de vilde tage Maskinen tilbage, er det Noget, som jeg troer, at Marinen vanskeligt vilde komme til at forbre af dem. Det har jo allerede medført betydelige Omkostninger for Marinen at faae Maskinen indsat i Skibet, og vi vide, at det at faae en ny Maskine i alt Fald ikke vil tage saa kort Tid, saa det under alvorlige politiske Forhold vil kunne blive meget farligt at skulle thy til det Middel. Hvad det sidste Tilfælde angaaer, at Fabrikkerne vilde betale 30,000 Rb. tilbage, dersom Maskinen ikke udviklede 1,448 Hestes Kraft, kunne vi f. Ex. forudsætte, at den kun udviklede en Kraft i samme Forhold, som Peder Stram har udviklet sin, nemlig 3

Gange den nominelle Kraft. Den nominelle Kraft var sat til 360, og det Tredebelte heraf er 1,080, og Fabrikkerne vilde efter et yderligere Afdrag af 30,000 Rb. erholde 146,000 Rb. for denne Maskine. Dersom vi nu regne det ud, hvorledes Betalingen vil stille sig efter den indicerede Hestekraft, da vil det stille sig saaledes, at Fabrikkerne faae, naar de levere en Maskine, der indicerer 1,080 Hestes Kraft, ca. 135 Rb. pr. Hest, naar den indicerer 1,448 Hestes Kraft, faae de ca. 118 Rb. pr. Hest, og naar den indicerer 1,750 Hestes Kraft, faae de ca. 109 Rb. pr. Hest, saa det forekommer mig, at denne Contract er sluttet saaledes, at Fabrikkerne vanskeligt ere udsatte for at lide noget Tab, hvorledes de end levere deres Maskine, hvorimod det forekommer mig, at der kun er sørget daarligt for Marinens Interesse. Naar Forholdene stille sig saaledes, er der en Ting, jeg derved er kommen til at tænke meget stærkt paa. Da man nemlig i sidste Krig talte om, at vi ikke hurtig nok kunde forfølge vore Fjender, skjød man ofte Skylden paa de sarendes Officerer, og jeg erindrer ikke, at man talte om, at der kunde tillægges nogen Anden Skyld for, at Fartøjerne manglede den nødvendige Hurtighed. Det forekommer mig nu, at der dengang ogsaa kunde have været Grund til at spørge, om ikke Maskinvæsenet kunde have nogen Andeel i Skylden for denne Mangel paa Hurtighed, som vore Orlogsflibe lede af. Jeg skal endnu kun bemærke, at, da jeg talte om Peder Strams Maskines Kraftudvikling, glemte jeg at anføre, at Grunden til den ringe Kraft væsentlig var, at Rjedlerne vare for smaa. At disse Rjedler vare for smaa, er saameget mere beklageligt, som det af de meddelte Actstykker synes at fremgaae, at det var Noget, der kunde have været forebygget. Rjedlerne ere nemlig af saadan Vælfæthed, at Maskinen ikke engang har kunnet udvikle en Kraft af 3 Gange den nominelle. Da den nominelle Kraft er 600 Heste, vilde det Tredebelte heraf altsaa have været 1800, men den højeste Kraft, den under den for Maskinen gunstigste Prøve har udviklet, er 1780 Hestes Kraft, og denne Prøve falder endogsaa, efterat der er foretaget ikke uvæsentlige Forbedringer